

**ՏԵՂԵԿԱՆՔ ՓՈՓՈԽՎՈՂ ՀՈԴՎԱԾՆԵՐԻ
ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՕՐԵՆՍԳԻՐՔ**

Հոդված 4. Օրենսգրքում կիրառվող հիմնական հասկացությունները

1. Հարկային հարաբերությունները կարգավորող իրավական ակտերի կիրառության իմաստով՝ ստորև նշված հասկացություններն ունեն հետևյալ իմաստն ու նշանակությունը.

64) «պարտադիր ծանուցման ենթակա փաստաթղթեր՝ հարկային մարմնի կողմից իրականացվող վարչարարության շրջանակներում ինչպես թղթային եղանակով, այնպես էլ էլեկտրոնային համակարգի միջոցով ընդունվող Օրենսգրքով կամ օրենքով նախատեսված փաստաթղթեր, ինչպես նաև հարկային ստուգումների և ուսումնասիրությունների շրջանակներում հարկային մարմնի կողմից կազմվող՝ Օրենսգրքով նախատեսված փաստաթղթեր (հանձնարարագրեր, ակտերի և արձանագրությունների նախագծեր, ակտեր, արձանագրություններ, որոշումներ, հրամաններ).»:

~~64) պարտադիր ծանուցման ենթակա փաստաթղթեր՝ հարկային մարմնի կողմից Օրենսգրքի 398-րդ հոդվածի 5-րդ մասով նախատեսված՝ չվճարված հարկային պարտավորությունների գանձման կամ հարկ վճարողի գույքի արգելանքի վարչական վարույթների շրջանակներում ինչպես թղթային եղանակով, այնպես էլ էլեկտրոնային համակարգի միջոցով ընդունվող՝ Օրենսգրքով և օրենքով նախատեսված փաստաթղթեր (արձանագրություններ, արգելանքի հանձնարարագրեր, որոշումներ, ծանուցագրեր), ինչպես նաև հարկային ստուգումների և ուսումնասիրությունների շրջանակներում հարկային մարմնի կողմից կազմվող՝ Օրենսգրքով նախատեսված փաստաթղթեր (հանձնարարագրեր, ակտերի և արձանագրությունների նախագծեր, ակտեր, արձանագրություններ, որոշումներ, հրամաններ).~~

Հոդված 3. Օրենսգիրքը լրացնել 36.1-ին հոդվածով հետևյալ բովանդակությամբ.

«Հոդված 36.1 Պարտադիր ծանուցման ենթակա փաստաթղթերի ծանուցումը

1. Հարկային մարմնի կողմից պարտադիր ծանուցման ենթակա փաստաթղթերը հարկ վճարողներին ծանուցվում են էլեկտրոնային եղանակով՝ պարտադիր ծանուցման ենթակա փաստաթղթերը հարկային մարմնի հաշվետվությունների ներկայացման էլեկտրոնային կառավարման համակարգի հարկ վճարողի անձնական էջում տեղադրման միջոցով, որը հավաստվում է էլեկտրոնային կառավարման համակարգի կողմից: Պարտադիր ծանուցման ենթակա փաստաթղթերը համարվում են հարկ վճարողին հանձնված հարկային մարմնի հաշվետվությունների ներկայացման էլեկտրոնային կառավարման համակարգի

անձնական էջում նշված փաստաթղթերը տեղադրելու օրվանից և ուժի մեջ են մտնում հարկ վճարողին հանձնված համարվելու օրվան հաջորդող օրվանից:

2.Սույն հոդվածի դրույթները չեն տարածվում պարտադիր ծանուցման ենթակա այն փաստաթղթերի նկատմամբ, որոնց ծանուցման հետ կապված հարաբերությունները կարգավորված են Օրենսգրքով: »:

Հոդված 398. Հարկային իրավախախտումների արձանագրումը

1. Հարկային վարչարարության իրականացման ընթացքում հնարավոր հարկային իրավախախտում հայտնաբերելուց անմիջապես հետո հարկային մարմնի պատասխանատու պաշտոնատար անձը կազմում է արձանագրություն, բացառությամբ այն դեպքերի, երբ հարկային իրավախախտումները բացահայտվում և արձանագրվում են հարկային մարմնի կողմից Օրենսգրքով սահմանված կարգով իրականացվող ստուգումների, ուսումնասիրությունների կամ օրենքով սահմանված կարգով իրականացվող օպերատիվ-հետախուզական միջոցառումների իրականացման կամ հարկ վճարողի անձնական հաշվի քարտերում հարկային պարտավորությունների հաշվառման արդյունքում:

2. Արձանագրության ձևը և լրացման կարգը հաստատում է հարկային մարմինը: Արձանագրությունը պետք է պարունակի՝

1) արձանագրությունը կազմելու վայրը, տարին, ամիսը, ամսաթիվը և համարը.

2) հնարավոր հարկային իրավախախտում կատարած անձի անունը, ազգանունը, կազմակերպության լրիվ անվանումը, ՀՎՀՀ-ն՝ առկայության դեպքում, նրա բնակության (գտնվելու վայրի) հասցեն, ֆիզիկական անձի անձնագրային տվյալները և (կամ) հանրային ծառայությունների համարանիշը (հայտնի լինելու դեպքում).

3) հնարավոր հարկային իրավախախտումների նկարագրությունը, ժամանակահատվածը, ձեռք բերված տեղեկությունները և այն իրավական նորմերը, որոնց պահանջները չեն կատարվել.

4) ձեռք բերված տեղեկությունների սահմաններում հարկային պարտավորության նախնական հաշվարկը և պատասխանատվության կիրառման իրավական հիմքերը.

5) արձանագրությունը կազմած հարկային մարմնի պաշտոնատար անձի պաշտոնը, անունը, ազգանունը, ստորագրությունը:

3. Կազմված արձանագրությանը կարող են կցվել հնարավոր հարկային իրավախախտումը հիմնավորող համապատասխան փաստաթղթեր, լուսանկարներ, էլեկտրոնային տեղեկություններ պարունակող կրիչներ, նյութեր և անհրաժեշտ տեղեկություններ պարունակող այլ իրեր:

4. Արձանագրությունը կազմելուց հետո այն ներկայացվում է հարկային մարմնի կառուցվածքային ստորաբաժանման ղեկավարին՝ հետագա ընթացքն ապահովելու նպատակով: Եթե կազմված արձանագրության հիման վրա հարուցվում է վարչական կամ քրեական վարույթ, ապա արձանագրությունը պահպանվում է վարչական կամ քրեական գործում, իսկ եթե վարույթ չի հարուցվում, այն պահպանվում է հարկ վճարողի հարկային գործում՝ հետագա հարկային հսկողության ընթացքում օգտագործելու նպատակով:

5

«5. Հարկային մարմնում վարվող՝ հարկ վճարողի անձնական հաշվի քարտերում Օրենսգրքով կամ վճարների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով սահմանված կարգով չվճարված հարկային պարտավորությունների առաջացման դեպքում, եթե չվճարված հարկային պարտավորության

չափը գերազանցում է 200 հազար դրամը կամ չվճարված հարկային պարտավորության առաջացման օրվանից հետո անցել է երկու ամսից ավելի ժամանակ (բացառությամբ ստուգման կամ այլ վարչական ակտերով հարկային պարտավորություններ առաջադրված լինելու դեպքերի) 200 հազար դրամը գերազանցող պարտավորությունների դեպքում՝ չվճարված պարտավորությունների առաջացման օրը, իսկ մինչև 200 հազար դրամ պարտավորությունների դեպքում՝ նշված չվճարված պարտավորության առաջացման օրվանից հետո երկու ամիսը լրանալու օրը հարկ վճարողին Օրենսգրքով սահմանված կարգով չվճարված հարկային պարտավորությունների և սույն մասի 2-րդ և 3-րդ պարբերություններով սահմանված հարկային մարմնի կողմից իրականացման ենթակա գործողությունների մասին էլեկտրոնային եղանակով ուղարկվում է հիշեցում և առաջարկվում է հիշեցումն ուժի մեջ մտնելուց հետո 7 օրացուցային օրվա ընթացքում իր լսված լինելու իրավունքի ապահովման նպատակով առկայության դեպքում հարկային մարմին ներկայացնել գրավոր առարկություններ:

Սույն մասի 1-ին պարբերությամբ նախատեսված 7 օրացուցային օրվա ժամկետին հաջորդող աշխատանքային օրվանից հետո չկատարված հարկային պարտավորությունը չդադարելու կամ հարկ վճարողի կողմից ներկայացված առարկությունները չընդունելու վերաբերյալ պատճառաբանված եզրակացության կայացման դեպքում հարկային մարմնի ղեկավարի կամ վերջինիս կողմից լիազորված պաշտոնատար անձի կողմից ընդունվում է չվճարված հարկային պարտավորությունները գանձելու և չվճարված պարտավորության չափով հարկ վճարողի բանկային հաշիվներում առկա դրամական միջոցների, ինչպես նաև օրենքով սահմանված կարգով գույքային իրավունքների գրանցում կամ հաշվառում նախատեսող շարժական կամ անշարժ գույքի նկատմամբ արգելանք կիրառելու վերաբերյալ որոշում: Որոշումը կայացման օրը Օրենսգրքով սահմանված կարգով ծանուցվում է հարկ վճարողին: Ներկայացված առարկությունները հարկային մարմնի կողմից ընդունվելու դեպքում վարույթը համարվում է կարճված, ինչի մասին էլեկտրոնային եղանակով ծանուցվում է հարկ վճարողը:

Սույն մասով նախատեսված որոշումն ուժի մեջ մտնելու օրը ուղարկվում է Հայաստանի Հանրապետության առևտրային բանկերին, շարժական կամ անշարժ գույքի հաշվառում կամ գույքային իրավունքների գրանցում իրականացնող համապատասխան լիազոր մարմիններին և անձանց:

Սույն մասի իմաստով չվճարված հարկային պարտավորությունների առաջացման օր է համարվում Օրենսգրքով կամ վճարների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով սահմանված հարկային պարտավորության կատարման վերջնաժամկետի հաջորդ օրը, եթե այդ օրվա դրությամբ հարկային պարտավորությունը կատարված չէ:»:

—Հարկային մարմնում վարվող՝ հարկ վճարողի անձնական հաշվի քարտերում Օրենսգրքով կամ վճարների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենքներով սահմանված կարգով չվճարված

հարկային պարտավորությունների առաջացման դեպքում, բացառությամբ ստուգման կամ այլ վարչական ակտերով հարկային պարտավորություններ առաջադրված լինելու դեպքերի, հարկային մարմնի նախաձեռնությամբ «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով հարուցվում է չվճարված հարկային պարտավորությունների գանձման վարչական վարույթ, եթե չվճարված հարկային պարտավորության չափը գերազանցում է 200 հազար դրամը կամ հարկային պարտավորության առաջացման օրվանից հետո անցել է երկու ամսից ավելի ժամանակ:

5.1. Հարկային մարմնի կողմից սույն հոդվածի 5-րդ մասով նախատեսված՝ չվճարված հարկային պարտավորությունների գանձման կամ հարկ վճարողի գույքի արգելանքի վարչական վարույթների շրջանակներում ինչպես թղթային եղանակով, այնպես էլ էլեկտրոնային համակարգի միջոցով ընդունվող՝ Օրենսգրքով և օրենքով նախատեսված պարտադիր ծանուցման ենթակա փաստաթղթերը (արձանագրություններ, արգելանքի հանձնարարագրեր, որոշումներ, ծանուցագրեր) հարկ վճարողներին կարող են ծանուցվել էլեկտրոնային ծանուցման եղանակով: Սույն մասում նշված պարտադիր ծանուցման ենթակա փաստաթղթերին հարկ վճարողը համարվում է պատշաճ ծանուցված հարկային մարմնի հաշվետվությունների ներկայացման էլեկտրոնային կառավարման համակարգի անձնական էջում նշված փաստաթղթերը տեղադրելու օրվանից, որը հավաստվում է էլեկտրոնային համակարգի կողմից: Պարտադիր ծանուցման ենթակա փաստաթղթերն ուժի մեջ են մտնում հարկ վճարողի կողմից նշված փաստաթղթերի մասին պատշաճ ծանուցվելու հաջորդ օրվանից:

5.2

«5.2. Օրենքով հարկեր վճարելու պարտականություն ունեցող, օրենքով սահմանված հարկային հաշվարկ չներկայացրած և հարկային մարմնի հաշվետվությունների ներկայացման էլեկտրոնային կառավարման համակարգի անձնական էջ չունեցող ֆիզիկական անձ հարկ վճարողների չվճարված հարկային պարտավորությունների գանձումն իրականացվում է «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» օրենքով սահմանված կարգով: Վարույթի շրջանակներում փաստաթղթերը հարկ վճարողներին ծանուցվում են փոստային կապի միջոցով՝ հանձնման մասին ծանուցմամբ հարկային մարմնում առկա տեղեկություններում ժամանակագրական կարգով վերջին հաշվառման հասցեով: Փոստային կապի միջոցով փաստաթղթերը հարկ վճարողին ուղարկելուց հետո՝ 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում, հանձնման մասին հետադարձ ծանուցում չստանալու դեպքում հարկային մարմինը նշված փաստաթղթերի իրազեկումն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության հրապարակային ծանուցումների պաշտոնական ինտերնետային կայքում տեղադրելու միջոցով, և փաստաթղթերն ուժի մեջ են մտնում կայքում տեղադրելու օրվան հաջորդող 5-րդ օրվանից: Չկատարված պարտավորությունները գանձելու վերաբերյալ որոշումն ուժի մեջ մտնելուց հետո հարկային մարմինը Օրենսգրքի 19-րդ բաժնով սահմանված կարգով ձեռնարկում է չկատարված հարկային պարտավորությունների կատարումն ապահովող միջոցներ:».

– Հարկ վճարողի հաշվառման համար չունեցող հարկ վճարողներին պարտադիր ծանուցման ենթակա փաստաթղթերը ծանուցվում են փոստային կապի միջոցով՝ հանձնման մասին ծանուցմամբ հարկային մարմնում առկա տեղեկություններում ժամանակագրական կարգով վերջին հաշվառման հասցեով: Փոստային կապի միջոցով պարտադիր ծանուցման ենթակա փաստաթղթերը հարկ

վճարողին ուղարկելուց հետո՝ 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում, հանձնման մասին հետադարձ ծանուցում չստանալու դեպքում հարկային մարմինը նշված փաստաթղթերի իրազեկումն իրականացնում է Հայաստանի Հանրապետության հրապարակային ծանուցումների պաշտոնական ինտերնետային կայքում տեղադրելու միջոցով, և փաստաթղթերն ուժի մեջ են մտնում կայքում տեղադրելու օրվան հաջորդող 5-րդ օրվանից:

6. Հարկային մարմնի իրականացրած հարկային հսկողության արդյունքներով կազմված ստուգման կամ այլ վարչական ակտերով հարկային պարտավորություններ առաջադրված լինելու դեպքում նշված ստուգման կամ այլ վարչական ակտերը դառնում են անբողոքարկելի ուժի մեջ մտնելուց հետո՝ երկամսյա ժամկետում, և դրանցով արձանագրված հարկային պարտավորությունները հարկ վճարողի կողմից ենթակա են կատարման նշված ակտերն անբողոքարկելի դառնալու օրվան հաջորդող 10-օրյա ժամկետում:

«Հարկային մարմնի իրականացրած հարկային հսկողության արդյունքներով կազմված ստուգման կամ այլ վարչական ակտերով արձանագրված հարկային պարտավորությունները սույն մասով սահմանված ժամկետում չվճարվելու օրվան հաջորդող 7-րդ օրացուցային օրը հարկային մարմնի ղեկավարի կամ վերջինիս կողմից լիազորված պաշտոնատար անձի կողմից ընդունվում է չվճարված պարտավորության չափով հարկ վճարողի բանկային հաշիվներում առկա դրամական միջոցների, ինչպես նաև օրենքով սահմանված կարգով գույքային իրավունքների գրանցում կամ հաշվառում նախատեսող շարժական կամ անշարժ գույքի նկատմամբ արգելանք կիրառելու վերաբերյալ որոշում: Որոշումը կայացման օրը Օրենսգրքով սահմանված կարգով ծանուցվում է հարկ վճարողին:

Սույն մասով նախատեսված որոշումն ուժի մեջ մտնելու օրը ուղարկվում է Հայաստանի Հանրապետության առևտրային բանկերին, շարժական կամ անշարժ գույքի հաշվառում կամ գույքային իրավունքների գրանցում իրականացնող համապատասխան լիազոր մարմիններին և անձանց:

Հարկային մարմնի իրականացրած հարկային հսկողության արդյունքներով կազմված ստուգման կամ այլ վարչական ակտերով արձանագրված հարկային պարտավորությունները սույն մասով սահմանված ժամկետում չվճարվելու դեպքում նշված ստուգման կամ այլ վարչական ակտերը կատարվում են «Լարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով և ժամկետներում:

7. Սույն հոդվածի 5-րդ և 6-րդ մասերին համապատասխան՝ գանձման (վճարման) ենթակա պարտավորությունները ենթակա են կատարման մինչև կատարման օրը՝ Օրենսգրքով կամ օրենքով սահմանված կարգով հաշվարկված տույժերի և տուգանքների հետ միասին:

ԳՈՒՅՔԻ ԱՐԳԵԼԱՆՔԻ ԿԻՐԱՌՈՒԹՅԱՆ ՀԻՄՔԵՐԸ, ԸՆԹԱՑԱԿԱՐԳԸ ԵՎ ԳՈՒՅՔԸ ԱՐԳԵԼԱՆՔԻՑ ՀԱՆԵԼԸ

Հոդված 429. Գույքի արգելանքը

«1. Գույքի արգելանքը չվճարված հարկային պարտավորության կատարումն ապահովելու նպատակով հարկ վճարողի գույքային իրավունքների սահմանափակմանն ուղղված՝ հարկային մարմնի կողմից իրականացվող գործողություն է: Գույքի արգելանքը կիրառվում է հարկ վճարողի բանկային

հաշիվներում առկա դրամական միջոցների, ինչպես օրենքով սահմանված կարգով գույքային իրավունքների գրանցում կամ հաշվառում նախատեսող շարժական կամ անշարժ գույքի (այսուհետ՝ սույն բաժնի իմաստով՝ գույք) տնօրինման, տիրապետման կամ օգտագործման իրավունքի՝ հարկային պարտավորությունների չափով սահմանափակման միջոցով:»:

Գույքի արգելանքը հարկային պարտավորության կատարումն ապահովելու նպատակով հարկ վճարողի գույքային իրավունքների սահմանափակմանն ուղղված՝ հարկային մարմնի կողմից իրականացվող գործողություն է: Գույքի արգելանքը կիրառվում է հարկ վճարողի բանկային հաշիվներում և (կամ) դրամարկղում առկա դրամական միջոցների, ինչպես նաև այլ գույքի տնօրինման, տիրապետման կամ օգտագործման իրավունքի՝ հարկային պարտավորությունների չափով սահմանափակման միջոցով:

Հոդված 430. Գույքի արգելանքի կիրառության հիմքերը

1. Չկատարված հարկային պարտավորության չափը 1 միլիոն 500 հազար դրամ կամ ավելի կազմելու դեպքում, եթե հարկային մարմնի իրականացրած վարչարարության ընթացքում արդեն իսկ ձեռք բերված ապացույցները բավարար հիմք են տալիս ենթադրելու, որ հարկ վճարողը կարող է թաքցնել, փչացնել կամ սպառել հարկային մարմնի ընդունած իրավական ակտի կատարման համար անհրաժեշտ գույքը, ապա հարկային մարմնի ղեկավարը Օրենսգրքով սահմանված կարգով իրավունք ունի հարկ վճարողի գույքի վրա արգելանք դնելու մասին հանձնարարագիր հրապարակելու:

2. Հարկային մարմնի կողմից գույքի արգելանքը կարող է կիրառվել միայն հարկային մարմնի կողմից վերահսկվող հարկային պարտավորության կատարումն ապահովելու նպատակով: Արգելանքի ենթակա է միայն այն գույքը, որն անհրաժեշտ է հարկային պարտավորության կատարումն ապահովելու համար՝ հարկային պարտավորությունների չափով: Հարկային մարմնի կողմից գույքի արգելանքը դրվում է հարկ վճարողի գույքի վրա՝ անկախ այն հանգամանքից, թե ում մոտ է այն գտնվում: Արգելանքը չի կարող կիրառվել այն գույքի նկատմամբ, որի վրա օրենքով բռնագանձում չի կարող տարածվել, կամ որի պահպանման ժամկետը արգելանք դնելու պահին պակաս է երեք ամսից: Արգելանք չի կարող դրվել բանկերի, վճարահաշվարկային կազմակերպությունների, ներդրումային ֆոնդերի (այդ թվում՝ կենսաթոշակային ֆոնդերի) և ապահովագրական (վերաապահովագրական) ընկերությունների բանկային, դեպո կամ կենսաթոշակային հաշիվների և դրամական միջոցների վրա:

(430-րդ հոդվածը լրաց. 22.04.20 ՀՕ-220-Ն)

(22.04.20 ՀՕ-220-Ն օրենքն ունի անցումային դրույթ)

Հոդված 431. Գույքի արգելանքի կիրառման ընթացակարգը

4

«1.Օրենսգրքի 398-րդ հոդվածով սահմանված դեպքերում չվճարված հարկային պարտավորությունները գանձելու և (կամ) չվճարված պարտավորության չափով հարկ վճարողի բանկային հաշիվներում առկա դրամական միջոցների, ինչպես նաև օրենքով սահմանված կարգով գույքային իրավունքների գրանցում կամ հաշվառում նախատեսող շարժական կամ անշարժ գույքի նկատմամբ արգելանք կիրառելու վերաբերյալ որոշման մեջ նշվում են որոշում կայացնող անձի անունը, ազգանունը,

պաշտոնը, տարին, ամիսը, ամսաթիվը, հարկ վճարողի անունը, ազգանունը (ՀԾՀ-ն, անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալները), կազմակերպության դեպքում՝ լրիվ անվանումը, հարկ վճարողի ՀՎՀՀ-ն՝ առկայության դեպքում, չկատարված հարկային պարտավորության չափը և որոշում կայացնելու իրավական հիմքերը»:

~~Գույքի վրա արգելանք դնելու մասին հարկային մարմնի ղեկավարը հրապարակում է հանձնարարագիր՝ երկու օրինակից: Արգելանք դնելու մասին հանձնարարագրում նշվում են հանձնարարագիր հրապարակող պաշտոնատար անձի անունը, ազգանունը, պաշտոնը, հանձնարարագրի տրման տարին, ամիսը, ամսաթիվը, արգելանք դնող մարմնի անվանումը, գույքի արգելանքն իրականացնող պաշտոնատար անձի (անձանց) պաշտոնը, անունը, ազգանունը, հարկ վճարողի անունը, ազգանունը, կազմակերպության դեպքում՝ լրիվ անվանումը, ՀՎՀՀ-ն՝ առկայության դեպքում, իսկ ԱԱՀ վճարողների դեպքում՝ նաև ԱԱՀ վճարողի հաշվառման համարը, չկատարված հարկային պարտավորության չափը և արգելանք դնելու իրավական հիմքերը: Արգելանք դնելիս հանձնարարագրի մեկ օրինակը ուղարկվում է հարկ վճարողին:~~

2. Հարկ վճարողի գույքի վրա արգելանքը կիրառվում է հետևյալ հերթականությամբ.

1) բանկային հաշիվներում առկա դրամական միջոցներ.

2) դրամարկղում առկա կանխիկ դրամական միջոցներ.

3) արգելանքի ենթակա այլ գույք:

3. Յուրաքանչյուր հաջորդ հերթի գույքի վրա արգելանքը կիրառվում է միայն նախորդ հերթի գույքի վրա արգելանքը կիրառելուց հետո: Առանց նախորդ հերթում ընդգրկված գույքի վրա արգելանք կիրառելու՝ հաջորդ հերթի գույքի վրա արգելանք կարող է կիրառվել, եթե ակնհայտ է, որ նախորդ հերթի գույքի արժեքը անբավարար է պահանջների բավարարման համար: Ընդ որում՝

1) յուրաքանչյուր հաջորդ հերթի գույքի վրա արգելանքը կիրառվում է միայն այն չափով, որը ապահովված չէ նախորդ հերթի գույքի վրա արգելանք դնելուց հետո.

2) այն դեպքում, երբ հաջորդ հերթի գույքի վրա դրված արգելանքն ամբողջությամբ ապահովում է հարկային պարտավորությունը, հարկային մարմինը պետք է ընդունի որոշում՝ նախորդ հերթի գույքն արգելանքից հանելու մասին:

4. Հարկ վճարողի գույքի վրա արգելանքն իրականացնող պաշտոնատար անձը գույքի վրա արգելանք դնելու մասին հանձնարարագրի հիման վրա դրա հրապարակումից հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, հարկ վճարողի գույքի վրա արգելանք դնելու մասին ընդունում է որոշում, որտեղ նշվում են որոշումն ընդունելու տարին, ամիսը, ամսաթիվը, վայրը, որոշումն ընդունած անձի պաշտոնը, անունը, ազգանունը, քննվող հարցը, հարկ վճարողի բանկային հաշիվներում կամ դրամարկղում առկա դրամական միջոցների արգելանք իրականացնելու դեպքում նաև արգելանքի ենթակա գումարի չափը, ընդունված որոշման հիմքերը՝ այն օրենքների կամ այլ իրավական ակտերի վկայակոչմամբ, որոնցով որոշում ընդունող անձը ղեկավարվել է այն ընդունելիս, քննվող հարցի վերաբերյալ եզրահանգումը:

5. Գույքի բացակայության, անբավարարության կամ հարկ վճարողի գտնվելու վայրն անհայտ լինելու դեպքում արգելանքն իրականացնող պաշտոնատար անձը հարկային մարմնի սահմանած ձևով կազմում է համապատասխան արձանագրություն:

6. Գույքի վրա արգելանք դնելիս այն իրականացնող պաշտոնատար անձը յուրաքանչյուր դեպքի համար որոշում է սահմանափակման տեսակները, ծավալները՝ հաշվի առնելով գույքի

հատկանիշները, սեփականատիրոջ կամ տիրապետողի համար դրա նշանակությունը և հարկային պարտավորության չափը: Որպես գույքի արժեք՝ ընդունվում է գույքի հաշվեկշռային արժեքը:

7. Հարկ վճարողը զգուշացվում է արգելանքի տակ դրված գույքը կամ դրա առանձին բաղադրամասերը վատնելու, օտարելու, թաքցնելու կամ ապօրինաբար մեկ ուրիշին հանձնելու դեպքում վարչական կամ քրեական պատասխանատվության ենթարկվելու մասին:

8. Արգելանք դնելու մասին որոշումը պարտադիր է բոլոր պետական մարմինների, տեղական ինքնակառավարման մարմինների պաշտոնատար անձանց, կազմակերպությունների ու ֆիզիկական անձանց համար և ենթակա է կատարման Հայաստանի Հանրապետության ամբողջ տարածքում: Արգելանք դնելու մասին որոշման պատճենը ոչ ուշ, քան այն ընդունելու հաջորդ օրը, պատշաճ ձևով ուղարկվում է հարկ վճարողին, ինչպես նաև այլ անձանց կամ կազմակերպություններին:

9. Գույքի արգելանք իրականացնող պաշտոնատար անձը չի կարող արգելել հարկ վճարողի ներկայացուցչի մասնակցությունը գույքի արգելանքի իրականացմանը: Սույն հոդվածի կիրառության իմաստով՝ հարկ վճարողի ներկայացուցիչ է համարվում այն անձը, որի լիազորությունները հաստատվում են Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսգրքով սահմանված կարգով:

10. Գույքի արգելանքը կարող է իրականացվել ժամը 8.00-ից մինչև 18.00-ն:

11. Չվճարված հարկային պարտավորության գումարը 2 միլիոն և ավելի կազմելու դեպքում կիրառված - Սույն հոդվածով սահմանված գույքի արգելանքի դեպքում առկա հարկային պարտավորության ոչ պակաս, քան 20 տոկոսը մարելու և Օրենսգրքով սահմանված համապատասխան հիմքերի առկայության դեպքում հարկային մարմնի ղեկավարը, հարկ վճարողի դիմումի համաձայն, հարկային պարտավորությունների ապահովման՝ գույքի արգելանքի միջոցը փոխարինում է հարկային պարտավորությունների ապահովման այլ միջոցներով, որի տևողությունը կարող է սահմանվել մինչև ինն ամիս ժամկետով: Գույքի արգելանքի միջոցն Օրենսգրքով սահմանված կարգով հարկային պարտավորությունների ապահովման այլ միջոցներով փոխարինելու վերաբերյալ հանձնարարագրի ձևը սահմանում է հարկային մարմնի ղեկավարը: Հանձնարարագիրը հրապարակվում է երկու օրինակից, որի մեկ օրինակը մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում ներկայացվում է հարկ վճարողին:

12. Հարկ վճարողի գույքի վրա արգելանք դնող պաշտոնատար անձի՝ իր իրավասությունների սահմաններում գործողությունների կատարմանը խոչընդոտելու դեպքում արգելանք դնող պաշտոնատար անձը՝ կարչական իրավախախտումների վերաբերյալ Հայաստանի Հանրապետության օրենսգրքով սահմանված կարգով արձանագրում է խոչընդոտման փաստը, խոչընդոտող հանգամանքները վերացնելու համար աջակցություն ստանալու նպատակով դիմում է իրավապահ մարմիններին և նրանց օժանդակությամբ շարունակում է գույքի նկատմամբ արգելանք դնելու գործողությունները:

13. Հարկ վճարողի գույքի վրա արգելանք կիրառելուց հետո 30-օրյա ժամկետում հարկային պարտավորությունները չդադարելու դեպքում հարկային մարմինը չվճարված հարկային պարտավորությունները գանձելու և (կամ) չվճարված պարտավորության չափով հարկ վճարողի բանկային հաշիվներում առկա դրամական միջոցների, ինչպես նաև օրենքով սահմանված կարգով գույքային իրավունքների գրանցում կամ հաշվառում նախատեսող շարժական կամ անշարժ գույքի նկատմամբ արգելանք կիրառելու վերաբերյալ որոշումը և չկատարված պարտավորության չափի վերաբերյալ տեղեկատվությունը էլեկտրոնային եղանակով ներկայացնում է Հարկադիր կատարումն ապահովող ծառայություն (այսուհետ՝ Ծառայություն)՝ չկատարված պարտավորությունները «Դատական ակտերի հարկադիր կատարման մասին» օրենքով սահմանված կարգով հարկադիր կատարելու նպատակով: Հարկային մարմնի կողմից Ծառայություն է ներկայացվում հարկ վճարողի անունը, ազգանունը (ՀԾՀ-ն, անձը հաստատող փաստաթղթի տվյալները), կազմակերպության դեպքում՝ լրիվ անվանումը, հարկ վճարողի ՀՎՀՀ-ն՝ առկայության դեպքում, արգելադրված գույքի, այդ թվում՝ դրամական միջոցների չափի կամ դրանց բացակայության վերաբերյալ տեղեկատվություն: Օրենսգրքի 398-րդ հոդվածի 6-րդ մասով սահմանված հարկային մարմնի

կողմից կիրառված արգելանքի որոշումը Ծառայություն է ներկայացվում անբողոքարկելի դարձած ստուգման կամ այլ վարչական ակտերի հետ միաժամանակ: Հարկային մարմնի և Ծառայության միջև էլեկտրոնային տեղեկատվության փոխանակման կարգը և ձևաչափը հաստատվում է Կառավարության որոշմամբ:»

**(431-րդ հոդվածը փոփ., խմբ. 21.06.18 ՀՕ-338-Ն)
(21.06.18 ՀՕ-338-Ն օրենքն ունի անցումային դրույթ)**

Հոդված 432. Գույքն արգելանքից հանելը

1. Սույն հոդվածով սահմանված կարգով արգելանքի դրված գույքն արգելանքից հանվում է՝
1) եթե հարկ վճարողի վերաբերյալ ընդունված անհատական իրավական ակտն անբողոքարկելի դառնալուց հետո «Վարչարարության հիմունքների և վարչական վարույթի մասին» Հայաստանի Հանրապետության օրենքով սահմանված ժամկետում և կարգով հարկային մարմինը համապատասխան պահանջ չի ներկայացրել Հարկադիր կատարումն ապահովող ծառայություն կամ դատարան:

2) եթե հարկ վճարողի հարկային պարտավորությունը դադարել է կամ Օրենսգրքով սահմանված կարգով հարկային պարտավորության գումարը գանձվել է:

3) եթե հարկային մարմնի ղեկավարը հրապարակել է հանձնարարագիր՝ Օրենսգրքով սահմանված կարգով հարկային պարտավորությունների ապահովման՝ գույքի արգելանքի միջոցը հարկային պարտավորությունների ապահովման այլ միջոցներով փոխարինելու վերաբերյալ և արգելանքը փոխարինվել է հարկային պարտավորության ապահովման այլ միջոցով:

4) եթե արգելանքով ապահովված պարտավորության գումարի գանձման « և (կամ) չվճարված պարտավորության չափով հարկ վճարողի բանկային հաշիվներում առկա դրամական միջոցների, ինչպես նաև օրենքով սահմանված կարգով գույքային իրավունքների գրանցում կամ հաշվառում նախատեսող շարժական կամ անշարժ գույքի վրա արգելանք դնելու մասին անհատական իրավական ակտը դատական կամ արտադատական կարգով ճանաչվել է անվավեր:

5) Հարկ վճարողի չկատարված պարտավորությունների հարկադիր կատարման նպատակով Ծառայության կողմից արգելանք է կիրառվել հարկ վճարողի գույքի նկատմամբ :

2. Հարկային պարտավորության մարման նպատակով անհրաժեշտ գումարը գանձապետական համապատասխան հաշիվ մուտքագրվելուց հետո կամ հարկային մարմնի ղեկավարի կողմից հարկային պարտավորությունների ապահովման՝ գույքի արգելանքի միջոցը հարկային պարտավորությունների ապահովման այլ միջոցներով փոխարինելու վերաբերյալ համապատասխան հանձնարարագիրը հրապարակվելուց և արգելանքը հարկային պարտավորության ապահովման այլ միջոցով փոխարինվելուց հետո հարկային մարմնի՝ արգելանքն իրականացնող պաշտոնատար անձը պարտավոր է անհապաղ կարգադրություն ուղարկել համապատասխան անձանց և կազմակերպություններին՝ արգելանքը հանելու մասին: Բանկային հաշիվներում առկա դրամական միջոցների արգելանքի դեպքում նշված կարգադրությունը հարկային մարմնի կողմից սույն մասով սահմանած ժամկետում չներկայացվելու դեպքում հարկ վճարողն իրավունք ունի համապատասխան բանկ ներկայացնելու հարկային պարտավորության վճարման անդորրագիրը կամ Օրենսգրքով սահմանված կարգով պարտավորության գումարի գանձումը հավաստող փաստաթուղթը կամ հարկային մարմնի ղեկավարի կողմից հրապարակված՝ հարկային պարտավորությունների ապահովման՝ գույքի արգելանքի միջոցը հարկային պարտավորությունների ապահովման այլ միջոցներով փոխարինելու վերաբերյալ համապատասխան հանձնարարագիրը և արգելանքը հարկային պարտավորության ապահովման այլ միջոցով փոխարինելու վերաբերյալ համապատասխան փաստաթուղթը, որից հետո տվյալ բանկը մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում արգելանքը հանելու վերաբերյալ հարցում է կատարում հարկային մարմին: Եթե բանկը հարցումն

ուղարկելուց հետո՝ մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում, հարկային մարմնից մերժում չի ստանում, ապա արգելանքը հանվում է:

3. Հարկային մարմինն արգելանքը հանելու վերաբերյալ հարցումը չի կարող մերժել հետևյալ հիմքերից որևէ մեկի առկայության դեպքում.

1) հարկային պարտավորության գումարը մուտքագրվել է գանձապետական համապատասխան հաշիվ.

2) ըստ հարկային մարմնի տվյալների, Օրենսգրքով սահմանված կարգով իրականացվել է հարկային պարտավորության գումարի մարում.

3) հարկային մարմնի ղեկավարը հրապարակել է հարկային պարտավորությունների ապահովման՝ գույքի արգելանքի միջոցը հարկային պարտավորությունների ապահովման այլ միջոցներով փոխարինելու վերաբերյալ համապատասխան հանձնարարագիր և արգելանքը փոխարինվել է հարկային պարտավորության ապահովման այլ միջոցով:

4. Արգելանք կիրառած անձինք և մարմինները պարտավոր են անհապաղ հանել իրենց կիրառած արգելանքը, եթե հարկ վճարողը ներկայացնում է պարտավորությունը լրիվ չափով վճարելը հավաստող անդորրագիրը կամ հարկային մարմնի ղեկավարի հրապարակած՝ հարկային պարտավորությունների ապահովման՝ գույքի արգելանքի միջոցը հարկային պարտավորությունների ապահովման այլ միջոցներով փոխարինելու վերաբերյալ համապատասխան հանձնարարագիրը:

5.-5. Չվճարված հարկային պարտավորությունները գանձելու և (կամ) չվճարված պարտավորության չափով հարկ վճարողի բանկային հաշիվներում առկա դրամական միջոցների, ինչպես նաև օրենքով սահմանված կարգով գույքային իրավունքների գրանցում կամ հաշվառում նախատեսող շարժական կամ անշարժ գույքի վրա արգելանք դնելու վերաբերյալ որոշման դատական կամ արտադատական կարգով բողոքարկումը չի կասեցնում դրա կատարումը:

Գույքի վրա արգելանք դնելու մասին որոշումը կարող է բողոքարկվել հարկ վճարողից հարկային պարտավորության գումարը գանձելու վերաբերյալ անհատական իրավական ակտը բողոքարկելու համար սահմանված ժամկետում: Գույքի վրա արգելանք դնելու մասին որոշումը դառնում է անբողոքարկելի հարկ վճարողից հարկային պարտավորության գումարը գանձելու վերաբերյալ անհատական իրավական ակտն անբողոքարկելի դառնալու հետ միաժամանակ: Գույքի վրա արգելանք դնելու մասին որոշման արտադատական կարգով բողոքարկումը չի կասեցնում որոշման կատարումը:

6. Արգելանքի տակ դրված գույքը վատնելը, օտարելը, թաքցնելը, ապօրինաբար մեկ ուրիշին հանձնելը, փչացնելը կամ ոչնչացնելն արգելվում է:

(432-րդ հոդվածը փոփ. 23.03.18 ՀՕ-261-Ն, լրաց. 21.06.18 ՀՕ-338-Ն)

(21.06.18 ՀՕ-338-Ն օրենքն ունի անցումային դրույթ)

Հոդված 433. Բանկային հաշիվներում առկա դրամական միջոցների վրա արգելանք դնելը

1. Սույն հոդվածով սահմանված՝ բանկային հաշիվներում առկա դրամական միջոցների վրա արգելանք դնելու գործընթացն իրականացվում է էլեկտրոնային համակարգի միջոցով, որի գործողության [կարգը և պայմանները](#) սահմանվում են Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի և Կառավարության լիազոր պետական կառավարման մարմնի համատեղ իրավական ակտով: Հարկ վճարողի բանկային հաշիվներում առկա դրամական միջոցների վրա արգելանք դնելու մասին որոշումը բանկերին և պետական մարմիններին ուղարկվում է էլեկտրոնային համակարգի միջոցով:

2. Առևտրային բանկերն անմիջապես արգելանք են դնում որոշման ստացման պահի դրությամբ հարկ վճարողի բանկային հաշիվներում (այդ թվում՝ որոշման ստացումից հետո բացվող բանկային հաշիվներում) առկա դրամական միջոցների վրա՝ որոշմամբ նախատեսված պարտավորության գումարի չափով, որի մասին առևտրային բանկերը տեղեկատվություն (այդ թվում՝ տվյալ բանկում

վարվող՝ հարկ վճարողին պատկանող բանկային հաշիվներում առկա պարտավորության չափով արգելանքի տակ դրված գումարի վերաբերյալ) են ներկայացնում հարկային մարմին: Բանկային հաշիվներում առկա դրամական միջոցների վրա արգելանք դնելու մասին որոշմամբ առաջին հերթին արգելանք է դրվում Հայաստանի Հանրապետության դրամով ընթացիկ հաշիվների վրա, դրանց վրա դրամական միջոցների անբավարարության դեպքում, ըստ հերթականության, արգելանք է դրվում արտարժույթով ընթացիկ հաշիվների վրա, Հայաստանի Հանրապետության դրամով ավանդային հաշիվների վրա, արտարժույթով ավանդային հաշիվների վրա:

3. Հարկ վճարողի բանկային հաշիվներին դրամական միջոցների բացակայության կամ անբավարարության դեպքում առևտրային բանկերը պարտավոր են արգելանք դնել հարկ վճարողի բանկային հաշիվներին հետագայում մուտքագրվող միջոցների վրա՝ մինչև բանկային հաշիվներում առկա դրամական միջոցների վրա արգելանք դնելու մասին որոշմամբ նշված հարկային պարտավորության չափով գումարի ապահովումը կամ արգելանք դնելու մասին որոշման ուժը կորցնելը կամ մինչև Օրենսգրքով նախատեսված արգելանքը հանելու դեպքերի ի հայտ գալը:

4. Այն դեպքում, երբ բանկային հաշիվներում առկա դրամական միջոցների վրա արգելանք դնելու արդյունքում արգելանք է դրվում հարկ վճարողի մեկից ավելի բանկային հաշիվներում առկա դրամական միջոցների վրա, և արգելանքի տակ դրված ընդհանուր գումարը գերազանցում է հարկային պարտավորության չափը, կամ բանկային հաշիվներից որևէ մեկին առկա դրամական միջոցներով ապահովվում է հարկային պարտավորության չափը, ապա հարկային մարմինն առևտրային բանկերից ստացված տեղեկատվության հիման վրա կատարում է բանկային հաշիվներում արգելադրված գումարների հաշվարկ, որի արդյունքում հանձնարարություն է ուղարկում արգելանք դնելու մասին նույն որոշմամբ հարկ վճարողի պարտավորությունից ավելի գումարի չափով արգելանք կիրառած առևտրային բանկին (բանկերին)՝ հանելու կամ նվազեցնելու հարկային պարտավորության գումարից ավելի արգելադրված գումարի չափով արգելանքները: Նշված հանձնարարությունն ստանալուց հետո՝ մեկ աշխատանքային օրվա ընթացքում, առևտրային բանկը (բանկերը) պարտավոր են հանել կամ նվազեցնել արգելանքը և համապատասխան տեղեկատվություն ներկայացնել հարկային մարմին:

5. *(մասն ուժը կորցրել է 21.06.18 ՀՕ-338-Ն)*

6. *(մասն ուժը կորցրել է 21.06.18 ՀՕ-338-Ն)*

7. Հարկ վճարողի բանկային հաշիվներում առկա դրամական միջոցների վրա արգելանք դնելու մասին որոշումը, որում բացակայում է արգելանքի տակ դրման ենթակա գումարի հստակ չափը, ենթակա չէ կատարման:

8. Բանկային հաշիվներում հարկ վճարողի ունեցած դրամական միջոցների արգելանք դնելու մասին որոշումը չի տարածվում պետական բյուջե վճարման ենթակա դրամական միջոցների փոխանցման վրա, և հարկ վճարողն իրավունք ունի այդ միջոցներից պետական բյուջե փոխանցումներ կատարելու, եթե այդ դրամական միջոցները գրավի առարկա չեն:

9. Արգելանքի տակ դրված բանկային հաշիվներում առկա դրամական միջոցներից պետական բյուջե կատարվող փոխանցումների վերաբերյալ հարկային մարմնի և բանկերի միջև տեղեկությունները փոխանակվում են հարկային մարմնի և Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի համատեղ սահմանած կարգով:

(433-րդ հոդվածը փոփ. 23.03.18 ՀՕ-261-Ն, լրաց., խմբ., փոփ. 21.06.18 ՀՕ-338-Ն)

(21.06.18 ՀՕ-338-Ն օրենքն ունի անցումային դրույթ)

Հոդված 434. Հարկ վճարողի դրամարկղում առկա կանխիկ դրամական միջոցների վրա արգելանք դնելը

—

1. Հարկ վճարողի բանկային հաշիվների բացակայության կամ հարկային պարտավորությունները մարելու համար դրանցում առկա դրամական միջոցների անբավարար լինելու դեպքում հարկային

մարմինը հարկ վճարողի դրամարկղում ունեցած կանխիկ դրամական միջոցների վրա դնում է արգելանք՝ հարկային պարտավորությունը չգերազանցող գումարի չափով:

2. Հարկ վճարողի դրամարկղում ունեցած կանխիկ դրամական միջոցների վրա արգելանք դնելու մասին որոշումը հարկ վճարողին ներկայացնելու օրը որոշումն ընդունած հարկային մարմնի պաշտոնատար անձը գույքագրում է հարկ վճարողի դրամարկղում առկա կանխիկ դրամական միջոցները և դրանք, ինչպես նաև արգելանքի կիրառման ժամանակահատվածում հարկային պարտավորությունների սահմանում դրամարկղ մուտքագրվող կանխիկ դրամական միջոցներն արձանագրությամբ ի պահ է հանձնում հարկ վճարողին: Հարկ վճարողի դրամարկղում առկա կանխիկ դրամական միջոցների՝ արգելանքի տակ գտնվելու ժամանակահատվածում որոշում կայացրած հարկային մարմնի պաշտոնատար անձն իրավունք ունի ցանկացած ժամանակ գույքագրելու դրամարկղում դրամական միջոցների առկայությունը, ինչպես նաև մուտքագրված և ելքագրված դրամական միջոցների շարժը, որի արդյունքներով կազմվում է արձանագրություն: Դրամարկղում կանխիկ դրամական միջոցների կամ կանխիկ դրամական միջոցների շարժի գույքագրման արձանագրության ձևը սահմանում է հարկային մարմինը, որում նշվում են գույքագրման ամսաթիվը, ժամանակահատվածը, արգելանքի տակ գտնվող դրամական միջոցների արժույթը, արժեքը, քանակը, մուտքագրված դրամական միջոցների արժեքը և դրանց ստացման աղբյուրը, ելքագրված դրամական միջոցների արժեքը և ծախսման ուղղությունները, ի պահ հանձնվող դրամական միջոցների արժույթը, արժեքը, քանակը, գույքագրման ընթացքում դրամարկղային գործառնությունների կատարման դադարեցման ժամանակահատվածը, նշում՝ արգելանքի կիրառման ժամանակահատվածում հարկային պարտավորությունների սահմանում դրամարկղ մուտքագրվող դրամական միջոցների արգելանքի տակ գտնվելու և ի պահ ընդունելու վերաբերյալ, գույքագրմանը մասնակցող անձանց տվյալներն ու ստորագրությունները: Եշված արձանագրությունները հարկ վճարողի դրամարկղում առկա կանխիկ դրամական միջոցների վրա արգելանք դնելու մասին որոշման անբաժանելի մասն են:

3. Դրամարկղում հարկ վճարողի ունեցած կանխիկ դրամական միջոցների վրա արգելանք դնելու մասին որոշումը չի տարածվում պետական և համայնքային բյուջեներ կատարվող վճարումների վրա, և հարկ վճարողն իրավունք ունի դրամարկղում առկա դրամական միջոցներից պետական և համայնքի բյուջեներ վճարումներ կատարելու:

4. Հարկ վճարողի բանկային հաշվին մուտքագրված դրամական միջոցների նկատմամբ կիրառվում են Օրենսգրքի 433-րդ հոդվածով նախատեսված՝ բանկային հաշիվներում առկա դրամական միջոցների նկատմամբ արգելանք կիրառելու վերաբերյալ դրոյթները:

(434-րդ հոդվածը խմբ. 21.06.18 ՀՕ-338-Ն)

(21.06.18 ՀՕ-338-Ն օրենքն ունի անցումային դրույթ)

Հոդված 435. [Օրենքով սահմանված կարգով գույքային իրավունքների գրանցում կամ հաշվառում նախատեսող շարժական կամ անշարժ գույքի Այլ գույքի վրա արգելանք դնելը](#)

1. Հարկ վճարողի բանկային հաշիվների և դրամարկղի բացակայության կամ հարկային պարտավորությունները մարելու համար դրանցում առկա դրամական միջոցների անբավարար լինելու դեպքում հարկային մարմնի պաշտոնատար անձն ընդունում է որոշում հարկ վճարողի այլ գույքի վրա արգելանք դնելու մասին:

2. Արգելանքն իրականացնող պաշտոնատար անձն արգելանքի տակ դրված այլ գույքն ի պահ է հանձնում հարկ վճարողին, իսկ եթե հարկ վճարողը փորձում է արգելանքի տակ դրված գույքը կամ դրա առանձին բաղադրամասերը վատնել, թաքցնել, ապօրինաբար մեկ ուրիշին հանձնել, փչացնել կամ ոչնչացնել, ապա գույքի պահատվությունը հանձնվում է նման գործունեություն իրականացնող մասնագիտացված կազմակերպությանը՝ պահատվության պայմանագրի հիման վրա:

Պահատվության հետ կապված ծախսերը կատարում է հարկ վճարողը:

3. Օրենքով սահմանված կարգով գույքային իրավունքների գրանցում կամ հաշվառում նախատեսող շարժական կամ անշարժ գույքի վրա գույքի վրա արգելանք դնելու էլեկտրոնային համակարգի գործողության կարգը և պայմանները սահմանվում են հարկային մարմնի և Կառավարության լիազոր պետական կառավարման մարմինների համատեղ իրավական ակտով:

3.1

4. Արգելանք դնելու մասին որոշումն այլ գույքը հաշվառող համապատասխան պետական լիազոր մարմինների կողմից կատարվելուց հետո, եթե հարկ վճարողը հարկային մարմին է ներկայացնում իրեն սեփականության իրավունքով պատկանող այլ գույքի շուկայական արժեքի վերաբերյալ որակավորում ստացած անձանց տված տեղեկանք և գույքը գրավի առարկա չհանդիսանալու վերաբերյալ իրավասու մարմնի տված համապատասխան փաստաթուղթ, ապա հարկային մարմինը ձեռնարկում է Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ նախատեսված միջոցառումներ և ընդունում է որոշում հարկային պարտավորության չափից ավելի արժեքով արգելադրված գույքի և նախորդ հերթի գույքի վրա դրված արգելանքը հանելու և միայն այն գույքի նկատմամբ արգելանք թողնելու վերաբերյալ, որն ամբողջությամբ ապահովում է հարկային պարտավորությունը:

(435-րդ հոդվածը փոփ. 23.03.18 ՀՕ-261-Ն, խմբ., փոփ., լրաց. 21.06.18 ՀՕ-338-Ն)

(21.06.18 ՀՕ-338-Ն օրենքն ունի անցումային դրույթ)

(հոդվածը 13.04.23 ՀՕ-146-Ն օրենքի փոփոխության մասով ուժի մեջ է մտնում նույն օրենքի 2-րդ հոդվածի 1-ին մասում նշված՝ Կառավարության որոշումն ուժի մեջ մտնելու պահին)

(13.04.23 ՀՕ-146-Ն օրենքն ունի անցումային դրույթ)

ՀԱՐԿԱՅԻՆ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԿԱՏԱՐՈՒՄՆ ԱՊԱՀՈՎՈՂ ԱՅԼ ՄԻՋՈՑՆԵՐԸ

Հոդված 436. Հարկային պարտավորությունների կատարումն ապահովող այլ միջոցները

1. Գույքի արգելանքի կիրառման անհնարինության կամ հարկային պարտավորությունները մարելու նպատակով արգելանքի տակ դրված գույքի արժեքի անբավարարության կամ կիրառված գույքի արգելանքի ապահովման միջոցի փոխարինման անհրաժեշտության դեպքում հարկային պարտավորությունների կատարումը կարող է ապահովվել հետևյալ միջոցներով.

1) գրավի պայմանագրի կնքում.

2) երաշխիք.

3) հարկ վճարողի կողմից պահանջի իրավունքի զիջում:

2. Հարկային պարտավորությունների կատարումն ապահովող որևէ միջոցի կիրառությունը չի սահմանափակում հարկային պարտավորությունների կատարումն ապահովող այլ միջոցի կիրառությունը:

3. Սույն հոդվածի 1-ին մասով սահմանված՝ հարկային պարտավորությունների կատարումն ապահովող միջոցների կիրառման լիազորությունը հարկային մարմնի ղեկավարը կարող է փոխանցել հարկային մարմնի այլ պաշտոնատար անձի:

Հոդված 437. Գրավի պայմանագրի կնքումը

1. Որպես հարկային պարտավորությունների կատարման ապահովման միջոց՝ հարկային մարմնի և հարկ վճարողի միջև կարող է կնքվել գրավի պայմանագիր:

2. Գույքի գրավի պայմանագիր կնքելու, գրավով ապահովված հարկային պարտավորությունների կատարման, գրավի պայմանագրի դադարեցման հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսդրությամբ և Օրենսգրքով:

3. Գրավի պայմանագիր կնքելու դեպքում հարկային պարտավորությունները մարելու նպատակով կազմվում է պարտավորությունների աստիճանական մարման ժամանակացույց, որի տևողությունը կարող է սահմանվել մինչև ինն ամիս ժամկետով: Որպես գրավատու կարող է հանդես գալ ինչպես պարտապանը, այնպես էլ երրորդ անձը: Որպես գրավատու երրորդ անձի հանդես գալու դեպքում գրավի պայմանագրին կցվում է նաև պարտապան հարկ վճարողի գրավոր համաձայնությունը՝ գրավի պայմանագրին կից կազմված հարկային պարտավորությունների աստիճանական մարման ժամանակացույցի համաձայն, հարկային պարտավորությունները կատարելու վերաբերյալ:

4. Հարկ վճարողի կողմից իր հարկային պարտավորությունները չկատարելու դեպքում հարկային մարմինն իրավունք ունի այդ պարտավորությունները մարելու՝ ի հաշիվ գրավադրված գույքի՝ «Դատական ակտերի հարկադիր կատարման մասին» Հանրապետության օրենքով սահմանված կարգով:

5. Գրավի առարկա կարող է հանդիսանալ այն գույքը, որի նկատմամբ Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսդրությամբ սահմանված կարգով կարող է կիրառվել գրավի իրավունքը: Հարկային մարմնի և գրավատուի միջև կնքվող գրավի պայմանագրով գրավի առարկա չի կարող հանդիսանալ այլ գրավի պայմանագրով գրավի առարկա հանդիսացող գույքը:

6. Եթե գրավի առարկա հանդիսացող գույքը, առանց հարկային պարտավորությունների կատարման, որևէ կերպ իրացվի կամ հանձնվի երրորդ անձի տնօրինմանը, տիրապետմանը կամ օգտագործմանը, ապա գրավի իրավունքը շարունակում է տարածվել գրավադրված գույքի նկատմամբ:

7. Գրավադրված գույքի նկատմամբ ցանկացած գործարքի իրականացումը, անկախ դրա իրականացման նպատակներից, կարող է իրականացվել միայն հարկային մարմնի համաձայնությամբ:

8. Գույքի գրավադրման դեպքում գրավի առարկան կարող է մնալ գրավատուի մոտ կամ գրավատուի միջոցների հաշվին փոխանցվել հարկային մարմնին, որը պարտավոր է ապահովել գրավադրված գույքի պահպանությունը:

9. Գույքի գրավի պայմանագիրը կարող է կնքվել, եթե գրավի առարկայի շուկայական արժեքը գերազանցում է հարկային պարտավորության ապահովման անհրաժեշտ չափն ավելի քան 20 տոկոսով:

10. Հարկային մարմինը գույքի գրավի պայմանագիր կնքելու մասին գրավի առարկայի սեփականատիրոջ առաջարկն ուսումնասիրում է առավելագույնը հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում:

11. Հարկային մարմինը մերժում է գույքի գրավի պայմանագրի կնքումը, եթե՝

1) ներկայացված գույքի գրավի պայմանագիրը չի համապատասխանում Հայաստանի Հանրապետության օրենսդրությամբ և Օրենսգրքով սահմանված չափանիշներին.

2) գրավի առարկայի շուկայական արժեքը ցածր է վճարման ենթակա հարկային պարտավորության գումարի 120 տոկոսից.

3) գրավի պայմանագրի ժամկետը կամ գրավի առարկայի պիտանիության ժամկետը կարճ է գրավի պայմանագրի ժամանակացույցով սահմանված՝ հարկային պարտավորության կատարման վերջնաժամկետից.

4) հարկային մարմինը տեղեկություններ ունի հարկային պարտավորություններ ունեցող հարկ վճարողի կամ գրավատուի ստանձնած պարտավորությունների կատարումից դիտավորությամբ խուսափելու փորձերի վերաբերյալ:

12. Հարկային մարմինը գույքի գրավի պայմանագիր կնքելը մերժելու դեպքում սույն հոդվածի 10-րդ մասով սահմանված ժամկետում տեղեկացնում է դիմողին՝ նշելով մերժման հիմքերը:

12.1. Հարկ վճարողի կողմից պարտավորությունների աստիճանական մարման ժամանակացույցով սահմանված ժամկետում գրավով ապահովված հարկային պարտավորությունների կատարման առաջին իսկ խախտման դեպքում հարկային մարմինը

խախտման օրվանից հետո՝ 10 աշխատանքային օրվա ընթացքում, հարկ վճարողին և գրավատուին ներկայացնում է գրավոր պահանջ՝ գրավով ապահովված հարկային պարտավորությունների կատարման համար:

12.2. Հարկ վճարողի կողմից գրավով ապահովված՝ չկատարված հարկային պարտավորությունները ենթակա են կատարման այդպիսի պահանջը հարկային մարմնից ստանալուց հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում:

13. Հարկ վճարողի կողմից սույն հոդվածի 12.2-րդ մասում նշված ժամկետում իր պարտավորությունների չկատարման կամ մասնակի կատարման դեպքում հարկային մարմնի այդ պահանջը սահմանող փաստաթուղթը համարվում է անբողոքարկելի վարչական ակտ, որից հետո հարկային մարմինը գրավի պայմանագիր կնքած անձի նկատմամբ կարող է կիրառել անբողոքարկելի վարչական ակտերի համար Օրենսգրքով նախատեսված հարկային պարտավորությունների հարկադիր կատարման ընթացակարգերը:

14. Գույքի գրավի պայմանագրի կնքման և գրավադրված գույքի վրա բռնագանձում տարածելու հետ կապված ծախսերը կրում է հարկ վճարողը:

(437-րդ հոդվածը փոփ., լրաց., խմբ. 21.06.18 ՀՕ-338-Ն)

(21.06.18 ՀՕ-338-Ն օրենքն ունի անցումային դրույթ)

Հոդված 438. Երաշխիքը

1. Հարկային պարտավորությունների կատարումն ապահովելու նպատակով հարկային մարմինն ընդունում է երաշխիքներ, որոնք տրամադրում են բանկերը, վարկային կազմակերպությունները կամ ապահովագրական ընկերությունները (այսուհետ՝ երաշխիք տված անձ):

2. Երաշխիք տված անձը երաշխիքով հարկային մարմնի առջև պարտավորվում է կատարել հարկ վճարողի հարկային պարտավորությունները, եթե վերջինս Օրենսգրքով սահմանված կարգով և երաշխիքով սահմանված ժամկետում չի կատարել իր հարկային պարտավորությունները՝ հարկային մարմնի կողմից երաշխիք տված անձին այդպիսի գրավոր պահանջ ներկայացնելու դեպքում: Երաշխիքի հետ կապված հարաբերությունները կարգավորվում են Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսդրությամբ և Օրենսգրքով:

3. Երաշխիքով հարկային պարտավորությունների կատարման ժամկետը կարող է սահմանվել մինչև ինն ամիս ժամկետով, որը չի կարող գերազանցել երաշխիք տված անձի լիցենզիայի գործողության ժամկետի ավարտին նախորդող 6-րդ ամսվա 1-ը:

4. Երաշխիքը չի կարող հետ կանչվել երաշխիք տված անձի կողմից:

5. Երաշխիքը հարկային մարմին է ներկայացվում երկու օրինակից, որում պետք է նշվեն՝

1) հարկ վճարողի հարկային պարտավորությունները և դրա մարման ժամկետը, որոնց պատշաճ կատարումն ապահովվում է երաշխիքով.

2) երաշխիքով ապահովված հարկային պարտավորությունները չկատարվելու դեպքում՝ հարկային մարմնի կողմից երաշխիք տված անձից հարկային պարտավորությունների կատարում պահանջելու անվիճելի իրավունքը.

3) երաշխիքով ապահովված հարկային պարտավորությունների կատարման համար երաշխիք տված անձի մոտ դրամական միջոցների առկայության փաստը.

4) երաշխիքի գործողության ժամկետը.

5) երաշխիք տված անձի լիցենզիայի համարը և գործողության ժամկետը:

6. Երաշխիքի ձևը և լրացման կարգը սահմանում է հարկային մարմինը:

7. Հարկային մարմինը երաշխիքն ընդունելու կամ մերժելու նպատակով այն ուսումնասիրում է ստանալուց հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում:

8. Երաշխիքի ընդունումը մերժվում է, եթե՝

1) երաշխիքը չի համապատասխանում օրենքով և սույն հոդվածի 3-5-րդ մասերով սահմանված չափանիշներին.

2) երաշխիքի գործողության ժամկետը պակաս է երաշխիքով սահմանված հարկ վճարողի կողմից հարկային պարտավորությունների կատարման ժամկետից:

3) երաշխիքը տված անձի՝ օրենքով սահմանված գործունեությամբ զբաղվելու լիցենզիան կասեցված է կամ ուժը կորցրած է ճանաչված:

4) երաշխիք տված անձն ունի չմարված հարկային պարտավորություններ:

9. Երաշխիքի ընդունման կամ մերժման վերաբերյալ հարկային մարմինը համապատասխան գրառում է կատարում տրված երաշխիքի համապատասխան դաշտում և դրա մեկ օրինակը սույն հոդվածի 7-րդ մասով սահմանված ժամկետում ուղարկում է երաշխիքը տված անձին: Երաշխիքի ընդունումը մերժելու դեպքում հարկային մարմինը նշում է նաև մերժման համար հիմք համարվող պատճառները:

10. Հարկ վճարողի կողմից երաշխիքով սահմանված ժամկետում երաշխիքով ապահովված հարկային պարտավորությունների չկատարման կամ մասնակի կատարման դեպքում հարկային մարմինը երաշխիքով սահմանված հարկային պարտավորությունների կատարման վերջնաժամկետի ավարտից հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, երաշխիք տված անձին ներկայացնում է գրավոր պահանջ՝ երաշխիքով ապահովված հարկային պարտավորությունների կատարման համար:

11. Երաշխիք տված անձի կողմից երաշխիքով ապահովված պարտապան հարկ վճարողի կողմից չկատարված հարկային պարտավորությունները ենթակա են կատարման այդպիսի պահանջը հարկային մարմնից ստանալուց հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում:

12. Երաշխիք տված անձի կողմից սույն հոդվածի 11-րդ մասում նշված ժամկետում իր պարտավորությունների չկատարման կամ մասնակի կատարման դեպքում հարկային մարմնի այդ պահանջը համարվում է անբողոքարկելի վարչական ակտ, որից հետո հարկային մարմինը երաշխիք տված անձի նկատմամբ կարող է կիրառել անբողոքարկելի վարչական ակտերի համար Օրենսգրքով նախատեսված հարկային պարտավորությունների հարկադիր կատարման ընթացակարգերը:

Հոդված 439. Հարկ վճարողի կողմից պահանջի իրավունքի զիջումը

1. Հարկ վճարողի հարկային պարտավորությունների գանձման նպատակով հարկային մարմինն իրավունք ունի հարկ վճարողի պարտապանի (դեբիտորի) նկատմամբ հարկ վճարողի պահանջի իրավունքի զիջման պայմանագրի հիման վրա ձեռք բերելու հարկ վճարողի պահանջի իրավունքը և ստացված գումարներն ուղղելու հարկ վճարողի հարկային պարտավորությունների մարմանը: Ընդ որում, հարկային մարմինն է անցնում հարկ վճարողի պահանջի իրավունքն ամբողջ ծավալով, ներառյալ՝ պարտքի նկատմամբ հաշվարկվող տոկոսների իրավունքը:

2. Հարկ վճարողի հետ պահանջի իրավունքի զիջման պայմանագրի կնքումը հարկ վճարողին չի ազատում հարկային պարտավորությունների կատարումից և դրանք ուշացնելու համար Օրենսգրքով սահմանված կարգով տույժերի հաշվարկումից ու վճարումից:

3. Հարկային մարմինը հարկ վճարողի հետ պահանջի իրավունքի զիջման պայմանագիր կնքելու առաջարկն ստանալուց հետո՝ հինգ աշխատանքային օրվա ընթացքում, ուսումնասիրում է հարկ վճարողի պահանջի իրավաչափությունն ու հիմնավորվածությունը, ինչպես նաև պարտապանի վճարունակությունը՝ դրա մասին գրավոր կարգով տեղեկացնելով պարտապանին: Հարկ վճարող պարտատիրոջ իրավունքները հարկային մարմնին անցնելու համար պարտապանի համաձայնությունը չի պահանջվում:

4. Հարկ վճարողի պահանջի իրավունքի զիջման պայմանագիր կնքելու առաջարկն ընդունվելու դեպքում հարկային մարմինը սույն հոդվածի 3-րդ մասում նշված ժամկետում Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիական օրենսդրությամբ սահմանված կարգով հարկ վճարողի հետ կնքում է պահանջի իրավունքի զիջման պայմանագիր, որում նշվում են, մասնավորապես, հարկ վճարողի և հարկային մարմնի իրավունքներն ու պարտականությունները, հարկ վճարողի պարտապանի նույնականացման տվյալները, պահանջի մեծությունը, հաշվարկման կարգը և դրա հիմնավորվածությունը հաստատող հանգամանքները, ինչպես նաև հարկ վճարողի առկա հարկային

պարտավորությունների չափերն ու դրանց հաշվարկման կարգը՝ ըստ հարկերի և պարտավորությունների տեսակների: Հարկ վճարողի՝ պայմանագիր կնքելու առաջարկը մերժելու դեպքում հարկային մարմինը սույն հոդվածի 3-րդ մասում նշված ժամկետում հարկ վճարողին գրավոր տեղեկացնում է մերժման պատճառների մասին:

5. Հարկային մարմինը հարկ վճարողի հետ պահանջի իրավունքի զիջման պայմանագիր կնքելուց հետո՝ երեք աշխատանքային օրվա ընթացքում, հարկ վճարողի պարտապանին տեղեկացնում և պահանջում է տասը աշխատանքային օրվա ընթացքում, պարտատիրոջ հանդեպ իր պարտավորության սահմաններում, Օրենսգրքով սահմանված կարգով վճարել հարկ վճարողի հարկային պարտավորությունը: Հարկ վճարողի պարտապանի կողմից սույն մասում նշված ժամկետում հարկ վճարողի նկատմամբ իր պարտավորությունը կամ հարկ վճարողի հարկային պարտավորությունը չկատարելու դեպքում հարկային մարմնի պահանջը համարվում է անբողոքարկելի վարչական ակտ, որից հետո հարկային մարմինը պարտապանի նկատմամբ կարող է կիրառել Օրենսգրքով սահմանված գույքի արգելանքի, ինչպես նաև անբողոքարկելի վարչական ակտերի համար նախատեսված՝ հարկային պարտավորությունների հարկադիր կատարման այլ միջոցները: